

Z DZIAŁALNOŚCI INSTYTUTU EKUMENIZMU I BADAŃ NAD INTEGRACJĄ W ROKU 2005

W kolejnym roku działalności Instytut, jako jednostka strukturalna Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego, kontynuował swą działalność dydaktyczno-naukową. Niniejsze opracowanie stanowi prezentację osiągnięć naukowych, dydaktycznych, i organizacyjnych pracowników Instytutu

1. Struktura i skład osobowy

W porównaniu z rokiem ubiegłym strukturalnie i osobowo w Instytucie zaszła jedynie jedna zmiana. Począwszy od października 2005 r. ks. dr Dariusz Klejnowski-Różycki objął stanowisko adiunkta przy Katedrze Teologii Dogmatycznej Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego, pozostając jednak współpracownikiem Instytutu.

2. Udział pracowników Instytutu w krajowych i zagranicznych sympozjach o tematyce ekumenicznej, międzyreligijnej i integracyjnej

19-20.01.2005, Kołobrzeg-Grzybowo, Międzynarodowa konferencja organizowana przez Komisję ds. Duszpasterstwa Obcokrajowców Konferencji Episkopatu Niemiec, ks. dr hab. Z. Glaeser – referat: *Kirchen und Sekten in Polen*.

20.01.2005, Lublin, Sesja naukowa pt. *O wspólnocie stołu Pańskiego. Eucharystia – jedno czy czy dzieli?*, ks. dr hab. A. Czaja, prof. KUL – udział.

30.01.2005, Opole, ks. dr hab. Z. Glaeser – Wykład w KIK: *Ekumenizm drogą Kościoła w XXI wieku*.

04-07.03.2005 Odessa, Międzynarodowa konferencja organizowana w ramach projektu „Pojednanie w Europie Środkowo-Wschodniej”, ks. dr hab. Z. Glaeser – referat: *Istotne obszary chrześcijańskiego wychowania dzieci i młodzieży* – współorganizacja; przewodniczenie sesji.

7-9.03.2005, Lublin, XXXVII Tydzień Eklezjologiczny pt. *Przekroczyć próg Kościoła. Wokół aktualności inicjacji chrześcijańskiej*, ks. dr hab. A. Czaja, prof. KUL – udział

18.03.2005, Nysa, konferencja nt. *Czy sekty są niebezpieczne?*, ks. dr hab. Józef Urban, prof. UO – referat.

6.04.2005, Warszawa, finał olimpiady ze znajomości Afryki, ks. dr hab. Józef Urban, prof. UO – udział w jury.

20.04.2005, Góra św. Anny, konferencja organizowana przez Katedrę Teologii Dogmatycznej WTUO: *Tradycja i tożsamość*, ks. prof. dr hab. S. Rabiej – wykład: *Wielkie i małe tradycje w jednoczonej Europie*.

22-23.04.2005, Pieniężno, Sympozjum pt. *Misyjna natura Kościoła*, ks. dr hab. A. Czaja, prof. KUL – referat: *Zbawcza misja Kościoła w interpretacji eklezjologii communio*

23.04.2005, Paradyż – Sesja naukowa nt. *Eucharystia – misterium Bożej obecności*, ks. prof. dr hab. P. Jaskóła – referat: *Eucharystia w perspektywie ekumenicznej*.

25-30.04.2005, Bratysława-Trnava, Międzynarodowa konferencja nt.: *Šanse a riziká zjednotenej Europy - Szanse i ryzyko zjednoczonej Europy*, ks. prof. dr hab. S. Rabiej – wykład: *Trzy pytania wobec Traktatu Konstytucyjnego UE*.

28-29.04.2005 Ruda Śląska, Międzynarodowa konferencja organizowana przez Wydział Teologiczny UO oraz Wydział Teologiczny UŚ w Katowicach nt.: *Pielgrzymowanie a integracja*, ks. dr hab. Z. Glaeser – referat: *Kultura pielgrzymowania u chrześcijan i muzułmanów*, współorganizacja; przewodniczenie sesji; ks. dr N. Wons – referat: *Integracyjna rola pielgrzymowania w odniesieniu do mniejszości narodowych*.

6.05.2005, Opole, Konferencja organizowana przez Miejski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli nt.: *Polska w Unii Europejskiej. Pierwszy rok członkostwa*, ks. prof. dr hab. S. Rabiej – wykład: *Bilans strat i zysków – aspekt religijny*.

9-12.05.2005, Lublin, II Wykłady otwarte z pneumatologii pt. *Duch Święty a chrześcijańska inicjacja*, ks. dr hab. A. Czaja, prof. KUL – organizacja.

11.05.2005, Lublin, Sesja naukowa pt. *Duch Święty a Eucharystia*, ks. dr hab. A. Czaja, prof. KUL – organizacja; ks. dr hab. Z. Glaeser – referat: *Eucharystia jako wydarzenie w jedności Ducha Świętego*.

11.05.2005, Radom – Sesja naukowa nt. *Nie podzieleni i nie zjednoczeni. Ekumeniczna debata o Eucharystii / Wieczery Pańskiej z niemiecko-polskiej perspektywy*, ks. prof. dr hab. P. Jaskóła – referat: *Ofiarniczy charakter Eucharystii jako temat dialogów ekumenicznych*.

17-18.05.2005 Opole-Kamień Śląski, Międzynarodowa konferencja organizowana przez Wydział Teologiczny UO oraz Wydział Teologiczny Uniwersytetu w Münster, ks. dr hab. Z. Glaeser – referat: *Zum dynamischen Charakter der Anthropologie in der Pastoralkonstitution „Gaudium et spes“ des Zweiten Vatikanischen Konzils*.

19-20.05.2005 Arad (Rumunia), Międzynarodowa konferencja organizowana przez Prawosławny Wydział Teologiczny Uniwersytetu w Aradzie, ks. dr hab. Z. Glaeser – referat: *Ökumene in Polen gestern und heute*.

02.06.2005, Cieszyn, Międzynarodowa konferencja organizowana przez Wydział Teologiczny UŚ w Katowicach nt.: *Aby byli jedno. 10. lecie encykliki „Ut unum sint”*, ks. prof. dr hab. P. Jaskóła – referat: *Duchowość ekumeniczna w świetle „Ut unum sint”*; ks. dr hab. Z. Glaeser – udział.

10.06.2005, WSD Warszawa, ks. dr hab. A. Czaja, prof. KUL – wykład: *Idee przewodnie encykliki Jana Pawła II Dominum et Vivificantem*.

30.06-3.07.2005, Rzym, 3° Simposio Europeo dei Docenti Universitari *Ora et labora: Il lavoro in Europa*, Pontificia Università Lateranense, ks. prof. dr hab. S. Rabiej – wykład: *Solidarity in Distribution of Work*.

31.08.2005, Góra św. Anny, *Istotne aktualne problemy według dekretu „Ad gentes”*; dr hab. Józef Urban, prof. UO – referat.

31.08.2005, Görlitz, seminarium formacyjne dla duchowieństwa katolickiego i ewangelickiego dekanatu Görlitz, ks. dr R. Porada – referat: *Eucharistiegemeinschaft im Kontext der Ekklesiologie und des Amtsverständnisses*.

20-21.09.2005, Częstochowa, Sympozjum wykładowców katechetyki, ks. dr hab. A. Czaja, prof. KUL – referat: *Aktualne samorozumienie Kościoła wyzwaniem dla katechezy*

19-21.09.2005, Łomża, Seminarium naukowe Sekcji dogmatycznej teologów polskich, ks. dr hab. A. Czaja, prof. KUL – referat: *Teologia – Kościół – Liturgia – Dialog. Idee przewodnie wybranych obszarów refleksji Josepha Ratzingera*

27-30.09.2005, Odessa – Jałta (Ukraina), III Forum Teologii Europy Środkowej i Wschodniej pt. *Objawić człowiekowi człowiekowi. Wyzwanie dla teologii Europy Środkowej i Wschodniej*, ks. dr hab. A. Czaja, prof. KUL – współorganizacja i referat: *Człowiek w ramionach Bożego miłosierdzia*

14-18.10.2005, Leuenberg (Szwajcaria) – Sympozjum polsko-szwajcarskie nt. *Bioethische Fragen als Herausforderung für die Kirchen*, ks. prof. dr hab. P. Jaskóła – referat: *Indirekte Theologie am Beispiel der Bioethik*; ks. dr R. Porada – referat: *Ökumenische Ethik am Beispiel der Zusammenarbeit Vatikan – Genf*.

14-16.10.2005, Kamień Śląski, Międzynarodowa Konferencja organizowana przez Instytut Naukowy Helimed nt.: *Zaawansowane techniki diagnostyki obrazowej i ich znaczenie w neurologii i neurochirurgii*, ks. dr hab. Z. Glaeser – referat: *Eksperymenty medyczne a poszanowanie ludzkiej godności*.

15-16.10.2005, Kodeń, Seminarium formacyjne dla członków Katolickiego Stowarzyszenia *Civitas Christiana*, ks. dr hab. A. Czaja, prof. KUL – dwa referaty: *Zrozumieć misję Kościoła (15.10)*; *Zrozumieć teandryczną naturę Kościoła (16.10)*

24.10.2005, Poznań, Międzynarodowa konferencja z okazji 40. rocznicy ogłoszenia Deklaracji o stosunku Kościoła do religii niechrześcijańskich *Nostra aetate*, ks. prof. dr hab. S. Rabiej – przewodniczenie jednej z sesji (dyskusja panelowa).

26-28.10.2005, Kamień Śl., Trinationales Symposium: *Migration – Menschen wandern (Migracje – ludzkość na szlakach)*, ks. dr N. Wons – udział.

29.10.2005, Gdańsk, ks. dr hab. A. Czaja, prof. KUL – wykład na Uniwersytecie Gdańskim w Instytucie Socjologii i Filozofii: *Kościół w Polsce w optyce Soboru Watykańskiego II*

30.10.2005, Gdańsk, ks. dr hab. A. Czaja, prof. KUL – referat w ramach duszpasterstwa akademickiego oo. Dominikanów przy kościele św. Mikołaja: *Po co Kościół? Odpowiedź Soboru Watykańskiego II i jej znaczenie dziś*.

09-13.11.2005, Ateny, Międzynarodowa Konferencja organizowana przez Instytut Ekumeniczny Adama Möhlera z Paderborn oraz Prawosławną Akademię Teologiczną na Krecie nt.: *Kościół uniwersalny a Kościół lokalny*, ks. dr hab. Z. Glaeser – referat: *Die Bedeutung des Begriffs „Schwesterkirchen“ in den orthodox-katholischen Beziehungen*.

17.11.2005, Kędzierzyn-Koźle, Europejska debata publiczna *Jutro Unii Europejskiej*, ks. prof. dr hab. S. Rabiej – wykład: *Jaka przyszłość dla Konstytucji Europejskiej*.

18.11.2005, Lublin, Seminarium naukowe pt. *Apostolstwo świeckich a polityka*, ks. dr hab. A. Czaja, prof. KUL – organizacja

22.11.2005, Warszawa, Seminarium formacyjne Katolickiego Stowarzyszenia *Civitas Christiana*, ks. dr hab. A. Czaja, prof. KUL – referat: *Człowiek drogą Kościoła*

29.11.2005, Kluczbork, Europejska debata publiczna *Jutro Unii Europejskiej*, ks. prof. dr hab. S. Rabiej – wykład: *Polska rodzina w Unii Europejskiej*.

1.12. 2005, Katowice, Sympozjum pt. *Człowiek drogą Kościoła poświęcone 40 rocznicy zakończenia Soboru Watykańskiego II*, ks. prof. dr hab. P. Jaskóła – referat: *Człowiek i Kościół w pneumatologicznej myśli Jana Kalwina*; ks. dr hab. A. Czaja, prof. KUL – referat: *Aktualność soborowej nauki o Kościele*.

2-3.12.2005, Gliwice, seminarium o przyszłości Unii Europejskiej i Traktatu Konstytucyjnego pt.: *Quo vadis, Europo?*, ks. prof. dr hab. S. Rabiej – wykład: *Odrzucenie Traktatu Konstytucyjnego buntem przeciwko wspólnym wartościom?*

6-8.12.2005, Lublin, Sympozjum *Alma Mater świętuje czterdziestolecie Soboru Watykańskiego II*, ks. dr hab. A. Czaja, prof. KUL – organizacja.

7.12.2005, Warszawa – Zjazd diecezjalnych referentów ds. ekumenizmu, ks. prof. dr hab. P. Jaskóła – referat: *Wspólna Eucharystia celem ekumenii*.

15.12.2005, Opole, Wojewódzka Debata Publiczna o przyszłości Unii Europejskiej, ks. prof. dr hab. S. Rabiej – wykład: *Szanse społeczeństwa obywatelska*.

15.12.2005, Gliwice, seria konferencji nt.: *Dziedzictwo Soboru Watykańskiego II*, ks. prof. dr hab. S. Rabiej – wykład: *Człowiek drogą Kościoła*.

3. Ekumeniczne sympozja i sesje naukowe zorganizowane przez Instytut

18.01.2005, Opole – Seminarium otwarte: *Eucharystia jako problem ekumeniczny*.

11.05.2005, Radom – Współorganizacja sesji naukowej nt. *Nie podzieleni i nie zjednoczeni. Ekumeniczna debata o Eucharystii / Wieczery Pańskiej z niemiecko-polskiej perspektywy*, ks. prof. dr hab. P. Jaskóła – referat: *Ofiarniczy charakter Eucharystii jako temat dialogów ekumenicznych*.

25-26.10.2005, Opole – Sympozjum międzynarodowe nt. *Wspólna Eucharystia – cel ekumenii*, ks. prof. dr hab. P. Jaskóła – referat: *Reformacyjne wątpliwości w nauce o Eucharystii*; ks. prof. dr hab. S. Rabiej – wykład: *Eucharystyczna koncepcja dziejów*, ks. dr hab. Z. Glaeser, prof. UO – referat: *Eucharystia jako wydarzenie w jedności Ducha Świętego*, ks. dr R. Porada – referat: *Wspólna Eucharystia w kontekście rozumienia urzędu kościelnego*.

4. Promocja kadry naukowej z udziałem pracowników Instytutu

a) rozprawy habilitacyjne

– D. BERGER, *Thomismus. Grosse Leitmotive der thomistischen Synthese und ihre Aktualität für die Gegenwart*, Köln 2001, 408 s.; (kol. hab. 2005) recenzent: ks. prof. dr hab. P. Jaskóła.

– Z. KUBACKI, *Jedyność Jezusa Chrystusa. O jedności i powszechności zbawczej Jezusa Chrystusa w kontekście chrześcijańskich teologii religii*, Warszawa 2005, 554 s.; recenzent: ks. prof. dr hab. P. Jaskóła.

– J. MAJEWSKI, *Spór o rozumienie Kościoła. Eklezjologiczne uwarunkowania i perspektywy wielkich debat teologicznych na przelomie XX i XXI wieku*, Warszawa 2004, 364 s.; (kol. hab. 2005) recenzent: ks. prof. dr hab. S. Rabiej.

– W. WESOLY, *Formacja i świadomość misyjna katechizowanej młodzieży*, Olsztyn 2005; recenzent: ks. dr hab. Józef Urban, prof. UO.

b) rozprawy doktorskie

– V. KMIECIK, *Kościół Kościołów. Eklezjologia Jean Marie Rogera Tillarda OP (1927-2000)*, Opole 2005, 215 s. mps. (UO); promotor ks. dr hab. Andrzej Czaja; recenzent: ks. dr hab. Zygfryd Glaeser.

– Ks. M. PYKA, *Integracyjna funkcja Komitetu/Komisji Episkopatu Polski ds. Dialogu z Judaizmem (1989-2000)*, Opole 2004; promotor: ks. prof. dr hab. S. Rabiej, recenzent: ks. dr hab. Andrzej Czaja.

– D. HRYNYSZYN, *Lęk jako paradygmat teologicznej antropologii Eugena Drewermann*, Opole 2005, 225 s. mps. (UO); promotor: ks. dr hab. Zygfryd Glaeser, prof. UO.

– V. STETSKO, *Ekumeniczny charakter teologii ks. prof. Alfonsa Skowronka*, Opole 2005, 275 s. mps. (UO); recenzent: ks. dr hab. Zygfryd Glaeser, prof. UO.

- V. KMIĘCIK, *Kościół Kościołów. Eklezjologia Jean Marie Rogera Tillarda OP (1927-2000)*, Opole 2005, 215 s. mps. (UO); recenzent: ks. dr hab. Zygfryd Glaeser, prof. UO.
- Z. GRYGORCEWICZ, *Ewangelizacja w kontekście Kazachstanu*, Lublin 2005, 241 s. mps. (KUL); recenzent: ks. dr hab. Zygfryd Glaeser, prof. UO.
- V. STETSKO, *Ekumeniczny charakter teologii ks. prof. Alfonsa Skowronka*, Opole 2005, 275 s. mps (UO), promotor: ks. prof. dr hab. P. Jaskóła, recenzent: ks. dr hab. Z. Glaeser, prof. UO.
- D. KLEJNOWSKI-ROZYCKI, *Oliviera Clément reinterpretacja teologii. Studium dogmatyczno-ekumeniczne*, Opole 2005, 275 s. mps (UO) ; promotor: ks. prof. dr hab. P. Jaskóła, recenzent: ks. prof. dr hab. St. Rabiej.
- G. GLOMB, *Pozaliturgiczna postęga diakona stałego w nauczaniu i w pracy duszpasterskiej Kościoła*, Opole 2005, 202 s. mps (UO); recenzent: ks. prof. dr hab. P. Jaskóła.
- T. SZYSZKA, *Specyfika ewangelizacji inkulturacyjnej ludu Ajmara*, Opole 2005, 430 s. mps (UO); promotor ks. dr hab. Józef Urban, prof. UO.
- T. ATLAS, *Ruch charyzmatyczny Republice Konga i jego wpływ na kształtowanie życia osobistego i społecznego*, Warszawa 2005, 294 s. mps (UKSW); recenzent: ks. dr hab. Józef Urban, prof. UO.

c) prace magisterskie

- Z. HOFFMAN, *Pneumatologiczna chrystologia w pismach ks. abpa Alfonsa Nossola*, Opole 2005 mps; promotor: ks. prof. dr hab. P. Jaskóła.
- A. CHWASZCZA, *Wpływ ewangelizacji misyjnej na rozwój cywilizacyjny Krajów Południa na podstawie nauczania Jana Pawła II*, Opole 2005 mps; promotor: ks. dr hab. Józef Urban, prof. UO.
- P. GMYREK, *Dialog chrześcijański – żydowski w Polsce w perspektywie Szoah*, Opole 2005 mps; promotor: ks. dr hab. Józef Urban, prof. UO.
- A. PABJANEK, *Otwartość Kościoła katolickiego w Polsce na dialog z judaizmem*, Opole 2005 mps; promotor: ks. dr hab. Józef Urban, prof. UO.
- R. SEDŁAK, *Moralność satanistyczna w ujęciu „Biblii szatana” Sz. La Veta*, Opole 2005 mps; promotor: ks. dr hab. Józef Urban, prof. UO.
- S. SZCZOTKA, *Jedność Kościoła w świetle dokumentów dialogu katolicko-prawosławnego na forum światowym*, Opole 2005 mps; promotor: ks. dr hab. Z. Glaeser, prof. UO.
- D. KLIMKIEWICZ, *Ekumeniczny wymiar Eucharystii w teologii ks. prof. Alfonsa Skowronka*, Opole 2005 mps; promotor: ks. dr R. Porada.
- P. KORDULA, *Problem kary śmierci we współczesnej polskiej literaturze teologiczno-prawnej*, Opole 2005 mps; promotor: ks. dr R. Porada.
- M. SOBIERAJ, *Specyfika ujęć antropologicznych w „Stwórca i stworzenie” Jerzego Buxakowskiego*, Opole 2005 mps; promotor: ks. dr R. Porada.
- J. SZYGUŁA, *Antropologiczny wymiar eschatologii w „Grundkurs des Glaubens” Karla Rahnera*, Opole 2005 mps; promotor: ks. dr R. Porada.

5. Ekumenizm duchowy

W ramach przygotowań do Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan abp A. Nossol tradycyjnie już skierował w styczniu 2005 r. do wiernych diecezji opolskiej list pasterski poświęcony problematyce ekumenicznej i zachęcający do modlitwy w intencji jedności chrześcijan.

W pierwszą niedzielę Adwentu, tj. 27 listopada 2005 r., w kościele seminaryjno-akademickim pw. św. Jadwigi Śląskiej w Opolu odbyła się IX Ekumeniczna Modlitwa Młodych. Myślą przewodnią były słowa z Ewangelii według św. Łukasza: „Aby nie ustała wiara twoja” (Łk 22,32). Modlitwie przewodniczyli dwaj biskupi: katolicki – bp Jan Kopic, sufragan diecezji opolskiej, oraz ewangelicki – bp Tadeusz Szurman z Katowic.

6. Wykaz publikacji pracowników Instytutu

PIOTR JASKÓŁA

Wspólna Eucharystia – cel ekumenii, red. [...], R. PORADA, Ekumenizm i Integracja 12, Opole 2005, 281 s.

„Studia Oecumenica” 5 (2005), red. [...], Opole 2005, 438 s.

Informator na rok akademicki 2004/2005, oprac. [...], P. DUBOWIK, Opole, 241 s.

[...], *Reformacyjne wątpliwości w nauce o Eucharystii*, w: *Wspólna Eucharystia – cel ekumenii*, red. [...], R. PORADA, Ekumenizm i Integracja 12, Opole 2005, s. 43-60.

[...], *Symboliczne rozumienie Wieczerzy Pańskiej według Ulricha Zwingliego*, w: *To czynicie na moją pamiątkę. Eucharystia w perspektywie ekumenicznej*, red. L. GÓRKA, Warszawa 2005, s. 129 -155.

[...], *Edmund Schlink – ekumeniczny dogmatyk*, „Studia Oecumenica” 5 (2005), s. 29-35.

[...], *Kościół lokalny i uniwersalny w posoborowej perspektywie*, w: *Kiedy się zgromadzi cały Kościół (1 Kor 14,23)*, red. J. MORAWA, A.A. NAPIÓRKOWSKI, Kraków 2005, 61-72.

[...], *Augustyńska nauka o stworzeniu i grzechu pierworodnym*, w: *Haurietis de fontibus. Społeczno-etyczne kwestie wczoraj i dziś*, red. P. MORCINIEC, Opole 2005, 53-60.

[...], *Protestantyzm w kulturze Śląska*, w: *Jubileusz uczy. 900-lecie Kamienia Śląskiego*, red. E. MATEJA, Opole 2005, 81-93.

[...], *Jedność Kościoła i całej ludzkości*, RT TN KUL 52 (2005) z. 7, s. 157-168.

[...], *Verantwortung der Christen für die Integrationsprozesse in Europa*, w: *Parafia i rodzina w obliczu procesów integracyjnych i transformacyjnych w Europie / Kirchengemeinde und Familie angesichts der Integrations- und Transformationsprozesse in Europa*, red. P. TARLINSKI, STEFAN KNOBLOCH, „Colloquia Theologica” 5, Opole 2005, s. 23-29.

D. BERGER, *Thomismus. Grosse Leitmotive der thomistischen Synthese und ihre Aktualität für die Gegenwart*, Köln 2001, [Rec.] STHSO 25(2005), s. 419-421.

Z. KUBACKI, *Jedność Jezusa Chrystusa. O jedności i powszechności zbawczej Jezusa Chrystusa w kontekście chrześcijańskich teologii religii*, Warszawa 2005, [Rec.] „Studia Oecumenica” 5 (2005), s. 373-379.

T. WĘCLAWSKI, *Królowanie Boga. Trzy objaśnienia wyznania wiary Kościoła*, Poznań 2004, [Rec.] „Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego” 11(2005)1, s. 29n.

[...], *Seminarium otwarte na Wydziale Teologicznym*, „Indeks” 1-2 (2005).

J. CARBON, *Liturgia źródłem wody życia*, Poznań 2005, [Rec.] „Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego” 12 (2005) 2, (w druku).

A. GESCHE, *Człowiek*, Poznań 2005, [Rec.] „Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego” 12 (2005) 2, (w druku).

- [...], *Duchowość ekumeniczna w świetle „Ut unum sint”* (w druku).
- [...], *Człowiek i Kościół w pneumatologicznej myśli Jana Kalwina* (w druku).
- [...], *Pneumatologia w reformowanej ortodoksji* (w druku).
- [...], *Eucharystia w perspektywie ekumenicznej. Krytyczne spojrzenie na naukę Jana Kalwina o Wieczery Pańskiej* (w druku).
- [...], *Wspólna Eucharystia celem ekumenii*, „Biuletyn Ekumeniczny” (w druku).

STANISŁAW RABIEJ

- [...], *Pielgrzymowanie szlakiem gotyckich katedr Europy*, w: *Pielgrzymowanie a integracja*, red. Z. GLAESER, J. GÓRECKI, Opole 2005, s. 89-98.
- [...], *Trzy pytania wobec Konstytucji europejskiej*, w: L. CSONTOŚ, *Šansce a riziká zjednotenej Europy. Zbornik z medzinárodnej vedecej konferencie 26.-27. aprila 2005*, Bratislava 2005, s. 105-112.
- [...], *Osoba w nauczaniu Jana Pawła II*, w: *Współczesne dylematy*, red. K. WOLSZA, Opole 2005, s. 11-16.
- [...], *Eucharystyczna koncepcja dziejów*, w: *Wspólna Eucharystia-cel ekumenie*, red. P. JASKÓŁA, R. PORADA, Opole 2005, s. 91-98.
- [...], *„Charta Oecumenica” – zobowiązanie dla Kościołów Europy. Perspektywa rzymskokatolicka*, w: *Ku duchowej integracji Europy*, red. P. KANTYKA, A. KAIM, Lublin 2005, s. 113-116.
- [...], *Solidarność w podziale pracy*, w: *Haurietis de fontibus. Społeczno-etyczne kwestie wczoraj i dziś*, red. P. MORCINIEC, Opole 2005, s. 315-322.
- [...], *Europa bez wartości jest bezwartościową Europą*, w: *Parafia i rodzina w obliczu procesów integracyjnych i transformacyjnych w Europie*, red. P. TARLINSKI, „Colloquia Theologica” 5, Opole 2005, s. 31-37.
- [...], *Integracyjna funkcja kultury*, w: *Liturgia w świecie widowisk*, red. H. SOBECZKO, T. SOLSKI, Opole 2005.
- B. BĘDZIŃSKA-JAKUBOWSKA, *Unia Europejska. Akcesja Polski do UE*, Opole, Wyd. Uniwersytetu Opolskiego 2004, ss. 347 [Rec.] „Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego” 12 (2005) 1, s. 31-32
- J. MAJEWSKI, *Spór o rozumienie Kościoła. Eklezjologiczne uwarunkowania i perspektywy wielkich debat teologicznych na przełomie XX i XXI wieku*, Biblioteka „Więzi” nr 167, Warszawa 2004, ss. 364, [Rec.] „Przegląd Piśmiennictwa Teologiczne” 21 (2005), s. 13-15

ZYGFRYD GLAESER

- Pielgrzymowanie a integracja*, red. [...], J. GÓRECKI, Opole 2005, 255 s.
- Kultura pielgrzymowania u chrześcijan i muzułmanów*, w: *Pielgrzymowanie a integracja*, red. Z. GLAESER, J. GÓRECKI, Opole 2005, s. 41-50.
- [...], *Kult maryjny w „Kościółach siostrzanych”*, w: *Matka Boża w ludzie Bożym*, red. J. GÓRECKI, Katowice 2005, s. 64-77.
- [...], *XVI-wieczna polska eklezjologia jezuicka w kontekście wypowiedzi księdza Piotra Skargi*, w: *Towarzystwo Jezusowe na Śląsku Cieszyńskim. Studium ekumeniczne*, red. J. BUDNIAK, K. MOZOR, Katowice 2005, s. 129-136.

[...], *Eucharystia jako wydarzenie w jedności Ducha Świętego*, w: *Wspólna Eucharystia – cel ekumenii*, red. P. JASKÓŁA, R. PORADA, Opole 2005, s. 253-264.

[...], *Mikołaja Bierdiajewa interpretacja genezy zła w świecie*, w: *Haurietis de fontibus. Społeczno-etyczne kwestie wczoraj i dziś*, red. P. MORCINIEC, Opole 2005, s. 107-117.

[...], *Extra Ecclesiam nulla salus im Kontext der Eklesiologie des 16. Jahrhunderts*, w: *Internationale Forschungsgespräche der Stiftung Pro Oriente zur Brester Union*, red. J. MARTE, Würzburg 2005, s. 102-110.

[...], *Widzialna jedność Kościoła: doktryna, utopia czy pasja życia?*, „*Studia Oecumenica*” 5 (2005), s. 233-240.

[...], *Ostrożnie z tą teologią pluralizmu religijnego*, „*TEOFIL*” (2005) 21/3, s. 8-11.

[...], *Kościół jest dynamiczny*, „*Rzeczpospolita*” 28.04.2005, s. 11.

[...], *Chrystus jedynym fundamentem Kościoła. Modląc się o jedność*, „*Opiekun*” (2005) 2/174 z dnia 16.01.- 29.01.2005, s. 12.

[...], *Ekumeniczna Modlitwa Młodych 2005*, WUDO 60 (2005)10-11, s. 710-711.

[...], *Zum dynamischen Charakter der Anthropologie in der Pastoralkonstitution „Gaudium et spes“ des Zweiten Vatikanischen Konzils*, w: *Kościół w świecie. 40-lecie „Gaudium et spes“ / Die Kirche in der Welt. 40 Jahre „Gaudium et spes“*, red. J. WERBICK, M. WORBS, Opole 2005, s. 123-139.

Praeceptores. Teologia i teologowie języka niemieckiego, red. E. PIOTROWSKI, T. WĘCLAWSKI, Poznań 2005, 795 s., [Rec.] *Mistrzowie i nauczyciele teologii*, „*Nowe Książki*” (2005) 11, s. 56.

To czyńcie na moją pamiątkę. Eucharystia w perspektywie ekumenicznej, red. L. GÓRKA, Warszawa 2005, 264 s., [Rec.] „*Studia Oecumenica*” 5(2005), s.; „*Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego*” 12 (2005)2, s.

Ökumene in Polen gestern und heute, Arad 2005 (w druku).

Europa muß mit zwei Lungen atmen. Das orthodoxe Gestern und Heute angesichts der europäischen Integration, Münster 2005 (w druku).

Kirchen und Sekten in Polen, Berlin 2005, (w druku).

JÓZEF URBAN

[...], *Parafia wobec problemu sekt*, „*Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie*” 10 (2005), s. 229-236.

ANDRZEJ CZAJA

[...], *Wprowadzenie*, w: *Communio w chrześcijańskiej refleksji o Kościele*, red. A. Czaja, M. Marczewski, Lublin 2004, s. 5-9 (wyd. 2005).

[...], *Communio w eklezjologii Soboru Watykańskiego II i w posoborowych dokumentach*, w: *Communio w chrześcijańskiej refleksji o Kościele*, red. A. CZAJA, M. MARCZEWSKI, Lublin 2004, s. 109-133 (wyd. 2005).

[...], *Integralna i pneumatologicznie zorientowana eklezjologia communio Waltera Kasperra*, w: *Communio w chrześcijańskiej refleksji o Kościele*, red. A. CZAJA, M. MARCZEWSKI, Lublin 2004, s. 235-253 (wyd. 2005).

[...], *Logos-sarx eklezjologia communio Josepha Ratzingera*, w: *Communio w chrześcijańskiej refleksji o Kościele*, red. A. CZAJA, M. MARCZEWSKI, Lublin 2004, s. 349-370 (wyd. 2005).

[...], *Problem pośrednictwa Ducha Świętego w posoborowej teologii*, w: *Философия и теология – толерантный диалог в системе наук*, Odessa 2005, s. 174-183.

[...], *Odnowa odważna i roztropna*, *Więź* 48(2005) nr 5-6, s. 111-115.

[...], *Eucharystia jako dar Ducha Ożywiciela*, w: *To czynicie na moją pamiątkę. Eucharystia w perspektywie ekumenicznej*, red. L. GÓRKA, Warszawa 2005, s. 20-37.

[...], *Chrystocentryzm eklezjologii doby posoborowej*, w: „*Kiedy się zgromadzi cały Kościół*” (1Kor 14,23). „*Ecclesia, quid dicis de te ipsa?*” *W czterdziestą rocznicę Konstytucji dogmatycznej o Kościele „Lumen gentium” Soboru Watykańskiego Drugiego*, red. J. MORAWA, A. NAPIÓRKOWSKI, Kraków 2005, s. 27-38.

[...], *Duch Święty Darem Eucharystii*, „*Roczniki Teologiczne*” 52 (2005) z. 2, s. 37-47.

[...], *Zbawcza misja Kościoła w interpretacji eklezjologii *communio**, „*Nurt*” 39 (2005) z. 3, s. 7-24.

[...], *Sobór Watykański II w testamencie*, *Pastores* 29 (2005) s. 135-138.

[...], *O stanie recepcji „Lumen gentium”*, w: *Kościół i dialog. Materiały z sympozjum zorganizowanego z okazji 40. rocznicy promulgacji Lumen gentium i Unitatis redintegratio*, red. A. CZAJA, L. GÓRKA, V. KMIĘCIK, Lublin 2005, s. 87-100.

[...], *Wprowadzenie do konferencji: „Diakon stały w Polsce”*, „*Diakon*” 2 (2005) s. 17-18.

[...], *Katecheza*, w: *Eucharystia – źródło, szczyt i życie. Tydzień Eklezjologiczny 2004. W trosce o Kościół*, t. V, red. J. BUDZYŃSKI, P. ŁUKASIK, K. MIELCAREK, Lublin 2005, s. 199-202.

[...], *Aktualne samorozumienie Kościoła wyzwaniem dla katechezy*, *Kat* 49 (2005) nr 12, s. 4-11.

RAJMUND PORADA

Wspólna Eucharystia – cel ekumenii, red. P. JASKÓLA, [...], *Ekumenizm i Integracja* 12, Opole 2005, 281 s.

„*Studia Oecumenica*” 5 (2005), sekr. [...], Opole 2005, 438 s.

[...], *Wspólna Eucharystia w kontekście rozumienia urzędu kościelnego*, w: *Wspólna Eucharystia – cel ekumenii*, red. P. JASKÓLA, [...], *Ekumenizm i Integracja* 12, Opole 2005, s. 265-277.

[...], *Dlaczego Kościół jako *communio*?*, „*Pastores*” (2005) 1, s. 7-15.

[...], *Ekumeniczna wspólnota eucharystyczna – czy już możliwa?*, „*Ateneum Kapłańskie*” 145 (2005) 2, s. 292-309.

[...], *Luterański urząd biskupa a perspektywy ekumenicznego porozumienia*, *RT TN KUL* 52 (2005) z. 7, s. 27-43.

[...], *Wyzwania etyczne a dialog ekumeniczny. Wkład Wspólnej Grupy Roboczej Kościoła Rzymskokatolickiego i Światowej Rady Kościołów*, „*Studia Oecumenica*” 5 (2005), s. 255-270.

[...], *Z działalności Instytutu Ekumenizmu i Badań nad Integracją w roku 2005*, [Spr.] „*Studia Oecumenica*” 5 (2005), s. 421-430.

D. SATTLER, *Kirchengemeinschaft und Feier der Eucharistie. Ökumenisch motivierte Überlegungen zu einem folgenreichen Zusammenhang*, [Tłum. pol.] *Wspólnota Kościoła i celebrowanie Eucharystii. Ekumenicznie motywowane rozważania nad ważną w następstwa wzajemną zależnością*, w: *Wspólna Eucharystia – cel ekumenii*, red. P. JASKÓLA, [...], *Ekumenizm i Integracja* 12, Opole 2005, s. 163-178.

T. GRABUŃCZYK, [...], N. WIDOK, *Ekumeniczne nowości wydawnicze*, „Studia Oecumenica” 5 (2005), s. 409-420.

[...], streszczenia do artykułów następujących autorów: J. Bolewski, G. Chediath, P. Chempakassery, G. Gäde, J. Madey, M. Türk, „Studia Oecumenica” 5 (2005), s. 96, 109, 126, 134, 167, 290.

M. BLAZA, *Jak wierzysz? Sakramenty inicjacji chrześcijańskiej w dialogu katolicko-prawosławnym*, Kraków 2005, 459 s., [Rec.] „Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego” 12 (2005) 2 (w druku).

S. PAWŁOWSKI, *Zasady hierarchii prawd wiary. Studium ekumeniczno-dogmatyczne na podstawie najnowszej myśli teologicznej (1984–2003)*, Lublin 2004, 355 s., [Rec.] „Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego” 12 (2005) 2 (w druku).

NORBERT WONS

[...], *Autonomia mniejszości narodowych w Europie w świetle nauczania społecznego Kościoła*, Opole 2005, 282 s.

[...], *Integracyjna rola pielgrzymowania w odniesieniu do mniejszości narodowych*, w: *Pielgrzymowanie a integracja*, red. Z. GLAESER, J. GÓRECKI, Opole 2005, s. 129-141.

[...], *Prawa i obowiązki mniejszości narodowych w Europie*, „Roczniki Nauk Społecznych KUL” (w druku).

Oprac. R. Porada